
Kraków-Kurdwanów, st.12, gm.
Kraków-Podgórze, woj. krakowskie,
AZP 104-56/9

Informator Archeologiczny : badania 32, 82-83

1998

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

Wyposażenie grobów ciała palnych: obok naczyń zachowały się nieliczne ozdoby brązowe takie jak kawałki stopionych szpil lub bransolet.

Wyposażenie grobów szkieletowych: 1 do 3 naczyń oraz przepaski (diademy) na głowę; z ozdób brązowych: „kopertowe” i „rurkowate” szpile, zausznice, kolczyki i bransolety.

Oprócz grobów na terenie cmentarzyska natrafiono na 1 grób szkieletowy zachowany prawie w całości, pochodzący z czasów nowożytnych lub współczesnych, 3 jamy kulturowe o nieustalonej funkcji, 1 palenisko otwarte oraz 6 koncentracji węgla drzewnych, będących pozostałościami po korzeniach drzew.

Cmentarzysko użytkowała ludność kultury łużyckiej zamieszkująca pobliską osadę otwartą od III do V okresu brązu a także we wczesnej epoce żelaza (1300 do 500 r. p.n.e.).

Materiały i dokumentacja przechowywane są w Muzeum Żup Krakowskich Wieliczka.

Wyniki badań zostaną opublikowane w formie sprawozdania (w:) „Studiach i Materiałach do Dziejów Żup Solnych w Polsce”.

Badania będą kontynuowane.

Kraków-Kazimierz, st. 1, gm. Kraków-Śródmieście, woj. krakowskie, AZP 102-56/10- patrz: okres nowożytny

KRAKÓW-KURDWANÓW, st.12, gm. Kraków-Podgórze, woj. krakowskie, AZP 104-56/9

- osada produkcyjna kultury łużyckiej (V okres epoki brązu/HC)
- ślady osadnictwa z okresu wpływów rzymskich
- ślady osadnictwa z okresu średniowiecza

Ratownicze badania wykopaliskowe przeprowadzili w dniach od 14 października do 13 listopada mgr Kazimierz Reguła i mgr M. F. Fraś (Krakowski Zespół do Badań Autostrad). Finansowała Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad w Warszawie. Trzeci sezon badań. Przebadano powierzchnię 140 m².

Stanowisko odkryte w 1987 r. podczas badań AZP, badania sondażowe w 1988 r. oraz 1996.

Celem badań prowadzonych w 1998 roku było rozpoczęcie prac ratowniczych na trasie budowy południowej obwodnicy Krakowa. Miejsce rozpoczęcia wykopalisk wybrano na podstawie badań sondażowych z 1996 roku. Wykopaliskami objęto teren o powierzchni 8 arów. Prac eksploracyjnych nie dokończono z powodu pojawienia się opadów śniegu oraz zamarznięcia gruntu.

Stanowisko położone jest pomiędzy ulicami Cechową, Podgórką, Soboniowicką i Wyrwy. Leży w dolnej partii północnego, o prawie 2 km długości, stoku wyniesienia z licznymi wywłasczeniami, opadającego w kierunku niewielkiego ciek w wodnego. Ciek nie posiada nazwy, przepływa przez Kurdwanów, jest prawobrzeżnym dopływem Wilgi.

Kulminacja wzgórza, na którego stoku odkryto stanowisko, znajduje na wysokości ponad 300 m n.p.m. a samo stanowisko na 240-250 m n.p.m. Dno doliny osiąga wysokość ok. 220 m n.p.m.

Pod warstwą humusu, o miąższości około 30 cm, wyróżniono zabarwioną na brązowo piaszczystą warstwę o zmiennej miąższości od około 20 do 80 cm (warstwa 2). Zalegała ona ponad żółtym piaskiem lub łachami utworów gliniastych. W jej obrębie nie udało się wydzielić bardziej szczegółowych nawarstwień. Zapewne należy uznać, że przynajmniej w części miała charakter spływowy. Zawierała duże ilości rozdrobnionego materiału ceramicznego w większości dającego się połączyć z kulturą łużycką i datować ogólnie na V okres epoki brązu i HC. Odkryto m.in. ułamki garnków jajowatych o chropowatych dolnych partiach brzuśców oraz z umieszczonymi na największej wydętości brzuśca lub nieco ponad nią podłużnymi poziomymi guzami mogącymi służyć za imacze, niewielkie fragmenty czerpaków, czarek, mis, kubków oraz naczyń wazowatych. Największą ilość stanowiły jednak silnie rozdrobnione ułamki naczyń kielichowatych powszechnie łączone z warzelnictwem solnym. Zachowały się przede wszystkim fragmenty stopek i dolnych partii kielichów. Ponadto odkryto pojedyncze ułamki ceramiki toczonej na kole łączonej z kulturą przeworską oraz z okresem średniowiecza.

W trakcie badań oznaczono 7 obiektów wydzielonych w ramach warstwy 2 lub w momencie jej zaniku. Pomimo występowania w ich wypełniskach materiałów ceramicznych, po przeanalizowaniu stratygrafii, rodzaju wypełniska, dokumentacji fotograficznej uznano, że aż 6 z nich można uznać za powstałe w sposób naturalny. W większości są to przegłębienia warstwy humusu lub opisywanej warstwy 2.

Jedynie obiekt 4 odkryty na arze 110/90 na głębokości 50 cm uznano, pomimo pewnych wątpliwości, za jamę związaną z kulturą łużycką o bliżej nieokreślonym przeznaczeniu. Jego zarys był zbliżony do koła o średnicy około 60 cm. Wypełnisko stanowiła piaszczysta zasypiskowa warstwa 7 o brunatnym zabarwieniu z szarymi wtrętami zapewne po korzeniach. Wraz z głębokością płynnie rozjaśniała i przechodziła w bardziej gliniastą. W profilu jama miała kształt nieckowaty o miąższości uchwyconego wypełniska około 25 cm. W obiekcie wystąpiło kilka ułamków ceramiki kultury łużyckiej.

Należy nadmienić, że występowanie przeplatających się ze sobą nawarstwień piasku i utworów gliniastych sprzyjało powstawaniu naturalnych zagłębień robiących początkowo wrażenie obiektów archeologicznych.

Materiał i dokumentacja przechowywane są w Muzeum Żup Krakowskich Wieliczka.

Wyniki badań zostaną opublikowane w wydawnictwie „Via Archeologica”.

Badania będą kontynuowane.

Kraków-Piasek, st. 1, gm. Kraków-Śródmieście, AZP 102-56/45 - patrz: wczesne średniowiecze

Kraków-Stare Miasto, st. 1, gm. Kraków-Śródmieście, AZP 102-56/5 - patrz: wczesne średniowiecze

Kraków-Stare Miasto, st. 2, gm. Kraków-Śródmieście, woj. krakowskie, AZP 102-56/6- patrz: wczesne średniowiecze

Kraków-Tynec, st. 2, gm. Kraków-Podgórze, woj. krakowskie, AZP 103-55/18 - patrz: wczesne średniowiecze

KRYNICKIE, st. 16, gm. Zabłudów, woj. podlaskie, AZP 40-87/43

- ślady osadnictwa technokompleksu z liściakami kultury świderskiej cyklu mazowszańskiego (paleolit schyłkowy)
- osada kultury amfor kulistych oraz kultury niemeńskiej (neolit)
- ślady osadnictwa kultur strefy leśnej /?/ (neolit)
- osada kultury łużyckiej z epoki brązu
- osada nowożytna (XV-XIX w.)

Ratownicze badania wykopaliskowe, przeprowadzone przez mgr. Dariusza Krasnodębskiego (Instytut Archeologii i Etnologii PAN Warszawa), przy współdziałaniu mgr. Piotra Szpakowskiego oraz Arkadiusza Koperkiewicza, studenta Uniwersytetu im. Mikołaja Kopernika w Toruniu. W pracach terenowych uczestniczyli studenci archeologii Uniwersytetu Warszawskiego oraz UMK w Toruniu. Badania prowadzone były w ramach budowy gazociągu tranzytowego Jamał - Europa Zachodnia. Finansowane przez spółkę EuRoPol GAZ S.A. Pracami wykopaliskami objęto obszar o powierzchni ponad 26 arów.

Ślady najstarszego osadnictwa, jakie odkryto na tym stanowisku pochodzą z paleolitu schyłkowego. Znalaziono fragment reutilizowanego wióra typowego dla technokompleksu z liściakami (kultura świderska - cykl mazowszański).